

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilttér petítora 50 fillér.

Megjelenik hetenként egyszer: vasárnap.

Főszerkesztő:
DÉKÁNY MIHÁLY.Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.Kiadó és leltulajdonos:
STRAUSZ SÁNDOR.

Levél a főszerkesztőhöz.

Kedves Barátom!

E soraim papírra vetésére, Muraköz, (a földrajzi Muraköz) vitális érdeke készlet, azért azoknak a szerkesztésében megjelenő »Muraköz« című lapban kérek helyet; — de mielőtt felszólalásom tulajdonképeni tárgyát megkezdeném, mint »mottó« ide iktatom Frigyes főhercegnek a pécsi országos kiállításon elmondott megnyitási beszédjéből a következő tételt:

»Istápolni kell a mezőgazdaságot és nagyobb arányban kell fejleszteni iparunkat. Abban a meggyőződésben vagyok, hogy az állam és társadalom, a jövőben e két feladatot még fokozottabb mértékben fogja teljesíteni, — a kiállítást ő cs. és Apostoli kir. legkegyelmesebb Urunk engedelmével ezennel megnyitom.«

Ezek, a felsőleges Apostoli király engedelmével, vagy megbízásából elmondott szavak kifejezetten tartalmazzák (értsük meg jól!) hogy a mezőgazdaságot istápolni s az ipart nagyobb arányban fejleszteni kell, ennek szükségességét maga az uralkodó is látja, ezek fejlesztésére a társadalmat és az államot szólítja fel, — az államgépzet vezetője, irányítója pedig a mindenkori kormány; tehát kétségtelen, hogy a figyelmeztetés ennek szól.

Ismétlem, felszólalásom a csáktornyai és perlaki járást képező »Muraköz« népének, azon nép érdekében történik, melynek annak dacára, hogy anyanyelve horvát, a 48-iki szabadságharc alatt különféle hazafias tettekkel bizonyította be, hogy szíve, érzelme magyar, a szabadságharc után 1861-ig Horvátország-hoz volt csatolva, s dacára ennek, érzelmében nem változott, 1861-ben az októberi diploma után az anyaországhoz történt viszczacolatátását a legnagyobb örömmel fogadta, — azon nép érdekében, mely népnek becsületos s hazafias jellemén, a határos szomszéd horvátországi részben nyílt, részben általános gyakori faji megkülönböztetések mindig hajótörést szenvedtek, mely nép, mióta a társadalom által is hathatósan támogatott közoktatási kormány a népoktatás és magyarosodásra kiváló gondot fordít, — ez utóbbiban is nagyon észrevehető haladást mutat.

Muraköz területe túlságosan inopuláns; azon kis földterület, mit a földműves lakosság bir, gróf Festetics Jenő földesúr nagybirtoka által van körül gyűrűzve, abból sem kicsinyben, sem nagyban nem szereshet, a birtokában levő föld pedig oly csekély: hogy ez, ezen különben szorgalmas és jó munkás nép megélhetését egyáltalában nem képes biztosítani, — igazolja ezt azon körülmény, hogy innen is igen sok család részint Amerikába, részint pedig Slavóniába vándorolt — a minikabiró, mindkét nembeli lakosság nagy része aratási, kaszálási és egyéb munkára

százankint, csaknem egész évre elszereződik, a férfi munkaerő pedig vasuti mulkát vállal s a déli vasutnak Semmeringen át Bécsig, Krajnán át Triesztig, Karintián, Tirolon át egész Olaszországig terjedő összes vonalain, mint napszámos dolgozik. Ez bizonyítja egyúttal e nép szorgalmát, munkásságát, mert különben a vasut-társulat igazgatósága bizonyára nem alkalmazna állandóan s oly nagy számban muraközöket.

Muraköz népe részére tehát az ipar fejlesztését, vagy gyáripárt, illetve mindkettőt kérjük.

Néhány év előtt hangoztatva volt egy textil gyár felállítása, közel mult időben lapod több számában ez ismét szóba hozott, de úgy látszik, ez csak tervezgetés, mert itt helyben, illetőleg Muraközben — leszámítva a pénzintézeteket — nincsenek elégséges üzlet — tőkével rendelkező vállalkozók s talán az állam támogatása nélkül ezek (a pénzintézetek) sem volnának képesek, vagy hajlandók egy nagyobb szabású, nagyobb arányú gyár létesítésére?

Muraköz földje azt hiszem, nagyon alkalmas a textil gyáripárhoz szükséges nyersanyag természetére, de az, hogy miféle ipar, vagy gyáripár létesítése lehetőséges? a szakértők, vagy az ügyhöz jobban értők, esetleg a kormány határozhatja meg. — Talán itt a faipar is kombinációba jöhetne?

A 80-as években boldogult Ziegler Kálmán barátommal, mint az itteni iskolaszék tagjai, a közoktatási kormánynál lépéseket tettünk, az itt felállított polg. fiu iskolával párhuzamosan egy ipar iskola létesítése tárgyában, — e végett személyesen értekezünk Gönczy Pállal a kiváló pedagógussal, akkor még miniszteri tanácsossal, — ő megígérte ügyünk támogatását, s ez alkalommal a faipar is szóba hozott, — Budán meg is néztünk egy hasonló ipariskolát, de az ügy abba maradt, a mire — valószínű — Gönczy Pálnak nemsokára bekövetkezett halála is befolyásal volt. — Pedig úgy vélem, hogy az ipar fejlődésére — mint kezdet — ez is lényeges befolyással lett volna? Van tulajdonképeni felszólalásomnak a fentebbiekkel összefüggő egy másik tárgya is.

Ipam, Hegedüs József volt csáktornyai uradalmi ügyvédőt hallottam, hogy régibb időben Muraköz lelkes fia, ezek között az akkori földesúr Gróf Festetics György is, foglalkoztak azon eszmével, hogy drávacsányi határban a Dráva folyóból kiágazó, Csáktornyát is érintő Muraköz egész sík részén átvonuló csatorna létesíttetnék, sőt a kivitelre is gondoltak, mert — szerinte — az urodalmi levéltárban a zsilip- és csatorna terve is megvan.

Minő horderővel birna ezen csatorna Muraköz lakossága főleg Csáktornya jövőjére? mezőgazdaság és ipar fejlesztésére? — azt hiszem, nem szükséges fejtegetnem, A kivitel sem ütköznék nagy akadályokba?

Tudjuk, hogy Drávamagyaródtól Muraköz sík részét egész hosszában, az ugynevezett Ternava patak (mely különben a nyári hónapokban egészen kiszárad) szeli végig, — ezen patak tisztogatása, illetőleg szabályozása már hosszabb ideje tárgyalt alatt áll, a minek rövid idő alatt megtörténni kell, — tehát a csatornának készten van már a természetes medere. Ez lenne a Dráva folyóval összekötendő.

Talán sokan vannak, kik a csatornának ily módon való létesítésében a Dráva folyó megardása esetére Muraközt veszélyeztetve látják, s e miatt aggodalmokat táplálnak? Én részemről ezeket nem oszthatom.

Az előre haladott modern technikai tudomány alapján épített partvédelem és zsilip, azt hiszem, teljesen biztosít bennünket ezen veszély ellen.

Én nem tettem világotazásokat, de beutaztam Krajnát, Karintiát, Tirolt, Bajorország egy részét, láttam Alpesekek között nagy erővel és eséssel, — nagyobb eséssel mint a Dráva — rohanó folyókat, de csaknem mindeniknél találtam azokból levezetett, iparczélokra szolgáló csatornákat. — Mint ilyeneket megemlíthetem felső Ausztriában Stayrban, a Stayr folyóban levezetett, melyen az európai hírű, Wernld féle fegyvergyár épült; — Krajnában a Feisztic folyótól levezetett a steini löpor gyárral; — Bajorországban Berchtesgadenban az Ache folyóból levezetett a csaknem világhírű mű faipar teleppel, — Tirolban Brixennél a Rienz folyóból levezetett fateleppel, — ugyan Brixenben az Eisach folyóból levezetett az ezen épült Loden gyárral stb. stb.

E két utóbbi az általam látott összes hasonló folyók között a leglégtelenebbek, s nem fordul elő eset, hogy az iparcatorna levezetése károkat, áradást okozna, a folyó megdagadása esetében a csatorna levezetésére készített zsilipjét megrongálná, vagy elszakítaná, sőt Brixenben a lakosság egy része borkikészítéssel foglalkozik s vízveszélye ellen annyira biztosítva tudja magát s vagyonát, hogy a páratlan sebességgel rohanó folyó mellett lakó bórgyárosok, a szükséges biztonsági zsilipek alkalmazásával a folyóból közvetlen a lakásuk mellé, vagy a lakásuk alá vezettetik a csatornát. — Mondhatom (amennyire laikus érdeklődhetik) mindig mindenhol érdeklődtem ezen vízlevezető biztonsági zsilipek iránt, — nem tudok ugyan felettük bírálatot mondani, de azoknak pazarul ellátott vasszerkezete reám azon benyomást tette, hogy azok az átörés ellen teljes biztonságot nyújtanak.

Érdeklődtem a zsilipek kezelése, illetőleg szabályozhatására vonatkozólag is s mondhatom, azok úgy vannak konstruálva, hogy egy ember, erőátvitellel, egy perc alatt képes felnyitni, vagy elzárni.

Amint tudjuk, a gyáripárnál a szükséges mozgató erő előállítása nagyon lényeges,

— ha pedig ezen erőt gőzzel kell előállítanunk, ez, kazán, ennek szakszerű kezelése, fűtő anyag stb. tetemes költségbe kerül, — ellenben az erőnek vízzel való előállítására csaknem minden költség nélkül történik. Az így Muraközön végig vonuló iparcatornán idővel számtalan gyár — ipartelep volna létesíthető, esetleg öntözési és más gazdasági célokra is felhasználható.

Természetes: hogy ezen terv keresztül vitele pénzbe kerül. De áldozzon erre egész Muraköz, áldozzon különösen Csáktornya, áldozzon a kormány, illetőleg az ország!

Csáktornya község — igaz — közügyeknek, különösen a népoktatás ügyének, a magyarosodásnak, már tetemes anyagi áldozatot hozott, ennek meg is van a látható eredménye, — építettek nagy költséggel és adóssággal egy lovassági laktanyát, melyből csak az a hasznunk, hogy ide telepítettek egy divízió horvát katonát, hogy a magyarosodásnak utjába álljon.

De gondolja meg Muraköz, gondolja meg Csáktornya s azért az áldozatoktól se riadjon vissza — minő áldás volna ránk nézve, ha Csáktornya községet s az egész Muraközt végig szelné egy állandó folyó, azon a közel jövőben, vagy ha évtizedek múlva is, Csáktornyan egy, ezen munkásnép egy részének állandó foglalkozást biztosító gyártelep létesülne? — Minő áldás volna közegészségügyi állapotunkra, ha a forró nyári időben, midőn a községen végigvonuló azon patak, melybe a község minden piszkokját felfogó csatornák bevezetve vannak, — kiszárad és az egészségre káros, kiállhatatlan, dögletes büzt terjeszt — e helyett az ide bevezetendő csatorna mindezeket a bajokat mindenkorra megszüntetné.

Mi itt két nagyobb, a Dráva és Mura folyó közti félszigeten ennek közepén lakunk, de úgy az egyik, mint a másik folyó fölünk olyan távolságban van, hogy éppen a nyári hónapokban még fürdésre sem használhatjuk, vagy ha használni akarjuk, 1 vagy 1 1/2 órai poros uton való oda és visszako-

csizás után érhetjük csak el, hogy magunkat lehűthessük. — Ez utóbbi csak localis érdek, de az előbbieket, Muraköz lakosságának közérdekei, s e lakosság, úgy hiszem, megérdemli, hogy a magas kormány is felszólalásunkat (ha ez hozzá eljut) figyelmére méltassa.

Ujabbán, hangoztatom, az eszme nem az enyém, én csak felhoztam, mert e kérdéssel — legalább a nyilvánosság előtt — tudtommal eddig senki sem foglalkozott; mert Muraköz érdekében üdvösnek és egy kis áldozattal megvalósíthatónak találok, — felhoztam még azért, hogy ezen kérdéshez a hivatott és szakavatott egyének hozzá szólhassanak.

Kérek is mindenkit, aki e kies Muraköz és Csáktornya lakosságának érdekét, jövőjét szívén viseli; szóljon az ügyhöz közölje nézetét, — — biztos vagyok benne, hogy te kedves barátom, mint e lapok szerkesztője, lapodba szívesen felveszed, hisz te e lappal éppen 24 éve küzdesd szóval, írásban és tettel Muraköz jogos érdekeiért.*

Tartsuk felsejzen a kérdést, ne térdünk felette napirendre, ugyanezt tegye a jövő nemzedék is, meg vagyok győződve, hogy szívós kitartás, erős akarat mellett sikerülni fog, ha nem is a közel jövőben, de sikerülni 10, 20, 50, vagy 100 év múlva?

A kérdésnek 3 főrésze kíván nézetem szerint hozzászólást:

1. a célszerűségi,
2. a műszaki,
3. a pénzügyi.

Az ügyhöz esetleg hozzászólókat egész tisztelettel kérem, ne méltóztassanak engem cáfolni, mert engem csak az ügy iránti megleget érdeklődés vezetett, mert én esetleg csak az ügy célszerűségi részére nézve bocsátkoznám további vitába, az ügy ezen része pedig nézetem szerint alig képezheti vita tárgyát, — az ügy műszaki és a finan-

* Szívesen adunk helyet Zakál Henrik ügyvéd ur t. barátunk nagyérdemű közleményének és teljes készséggel bocsájtuk lapunk hasábjait az esetleges hozzászólások rendelkezésére.

cirozási részére nézve pedig vitába úgy sem bocsátkozhatnám s nem is bocsátkozom.

Mint muraközi, az ügy sikerét tiszta szívből kívánom s ha az ige csak évtizedek, vagy 100 év múlva válik is testté, most már megnyugvásomra szolgál, hogy az eszme felhozásával Muraköz irányában megtettem kötelességemet, annak gazdasági, ipari fejlődéséhez, haladásához, talán jövő boldogulásához is egy szemernyivel hozzá járultam.

Köszönöm, hogy lapodban helyet adtál soraimnak.

Csáktornya, 1907. május 20.

igaz barátod:
Zakál Henrik
ügyvéd.

K Ü L Ö N F É L É K .

— **Koronázási jubileum.** A király megkoronázásának 40 éves évfordulója alkalmából Csáktornya is ünnepelt. Folyó hó 8-án a középületeket fellobogozták, a templomokban Istentiszteletek s az iskolákban iskolai ünnepségek voltak. A róm. kath. templomban d. e. 9 órakor volt az ünnepi mise, melyen jelen volt a katonaság, a járási hatóság, a város előjárósága, a határrendőrség, a járásbíró, az iskolák tanuló tanárai és tanítóik vezetése alatt, az uradalmi tisztikar, testületek és város közönsége nagy számmal.

Mise után az iskolákban iskolai ünnepeket tartottak. Az elemi iskolában az osztálytanítók saját osztályaikban, a polgári iskolában az egész tanulósg előtt Somogyi Imre tanár s a tanítóképzőben, önképzőköri ünnepély keretében Lázár Károly III. éves tanítónövendék méltatta a nap jelentőségét.

Ő felsége kormányzásának 40 éves jubileuma alkalmából a csáktornyai ir. templomban június 8-án a szombati Muszafimával kapcsolatban hálaadó Istentisztelet volt, melyen Sbhwarz J. rabbi mondott beszédet és a király hosszú és boldog életéért, a haza felvirágozásáért imádságot, Katz Lipót főkántor a király zsolnárt recitálta, az énekkar pedig a himnuszt énekelte.

T Á R C A .

A világtalan világossága.

(Vége.)

— A forralt bor literje 1 forint.
— No, a többi én állom, mondja a leány.
— Helyes! Legyünk ma urak! Boldog újévet!
— Minden jókat! — veti hozzá az öreg kol-dús, makrapipája csutorájával cirógatva kajja, ósbe borult bajdusa szálait.
Kocincintottak.
— Hej, csak lenne a faluban banda, vagy egy szem primás, de kiraknám a kalamajkót.
— Van nekem hegedűm. Vetti ki mellét a vak. Hocco be asszony. Kend meg vessen a tűzre. Azonban rá gyújtott az öreg egy keszerves rác nótára és olyan neki ereszkedve fújta, hogy a lámpa is elaludt.
— Elaludt a lámpa, mondja a belépő leány és átadja a hegedűt urának.
— Majd meggyújtjuk. Erősödött a legény, asztán valamit sugott a leánynak.
Erre aztán homályban maradtak. A mellékszobából a fény sáppadtan ivódott keresztül a kárpitból.
— Ég már? Nem hallottam a gyújtósercentést.
A vándorlő hamarost patintott a masinával, a cilindert is levette, rá is helyezte, de nem gyújtotta meg a lámpát.
A vak háta mögé dugták aztán hogy le ne tesse a nyirettyűvel.
— Nem látom a világot.
— Mert háttal van feléje.
— Hja, azért is.
— No most egy polkát!

Nekieredtek, de csak helyben. Mintha káposztát tiportak volna.

A táncos pár pedig egymáshoz simúlt. Öszszefonódtak, mint a tölgy meg az örökzöld.

— Jaj be szép a szeme, kisasszony! sügta a mesterlegény.

— A leány csak mosolygott.

— Hiszen sötét van, nem látja.

— De ez világit a sötétben is, mint a kandur — szem.

A felszarvazott férj egyre tüzesebben húzta.

— Megbetegszem egy csókodért. Édes Lehet az mint a nádméz.

— Hogyan tudja?

— Majd megtudom... És megcsókolta a leány szép metszésű ajkát.

— Hát édes?

— Mint a méz.

— Pedig a Gábor est sohse mondta.

— Mert a Gábor nagy maffa.

— De jó hozzám.

— Én is jó leszek... Elviszlek az én zsin-delyes házamba.

Annak a kertjében van egy lugas. Abban a lugasban van egy pad. Az a pad az én trónusom, te leszel a királyné... A ténsasszony... Naccsága... A pénzekben veszünk gyönyörű ruhát...

— Kéket...

— Azt. Meg nidert. Mint a kisasszonyoknak van.

— Jaj, de jó lesz, meg a hajamba pirosszalagot. A nyakamba igazi gyöngyöt. Meg olyan brossot.

... Amelyiken két galamb csókolózik...

— Jaj, de finom lesz.

— Én bábos vagyok. Ténsasszony leszel...

Bábot eszel — kenyér helyett.

— Meg ugye márcot iszunk víz helyett.

— Azt, azt... Gyere szökjünk...

— De felséged leszek? Elveszel?

— Elveszlek, mihelyt az engedély megjön, mert még nem voltam sor alatt.

— Hát ononyunk ki?

— Örökre enyim vagy, te édes, te drága, te, te... kisasszony.

— És vonta, vitte izzó kéjjel reszkető karokkal aráját, ki, ki, a hideg, nyirkos, tehér éjbe, bizonytalanság kódébe.

— Az öreg meg egyre húzta...

Húzta, húzta... Egyszer csak elnémült.

Kivülről harangszó lengett be... Az zsongott a fülében, lelkében.

Egy zsolozsmát mormolt s felkiáltott: — Boldog újesztendőt!

A kocsmáros felelt rá: — Neked is, Gábor!

Hát csak a tücsköknek muzsikálsz a sötétben? Kiröppöltek a madarak?

— Kiröppöltek?! Elment volna a hű a drága, az a cudar szemét?!

Az ajtóig támolygott és háromszor belekiáltott a siket éjszakába.

Bevágta úgy az ajtót, majd szilánkokra szakadt.

Aztán félkézre fogta a hegedűt s úgy csapta az asztal sarkához, hogy pozdorjává zúzódt.

Aztán elbődült vad, állatias övöltéssel.

— Kocs—mú—ros! félaku rákiát hozzon.

S elvágódott ott, a kedves, az imádott hegedűnccsok mellett, lábaival egy utolsó kalimpálva.

A vonó belefűródött szeges végével éppen fejtől. Mintha fejta lenne... Kint meg zsongott-bongott a harangszó.

Haller Jenő.

— **A függetlenségi párt szervezkedése** választó kerületünkben, mint előre jeleztük, múlt vasárnap volt Csáktornya és megalakították a kerületi függetlenségi pártot nagy érdeklődés mellett. A szervezkedő népgyűlést a szabadban akarták megtartani, azonban az eső a Zrinyi-szálló nagyertermébe szorította be az összeagyúlést. A szervezkedő gyűlésben gróf Battyhányi Pál, vármegyénk főispánja is megjelent. Jelen voltak még Eitner Zsigmond és Filipics Lajos országgyűlési képviselők, dr. Udvardy Imre a megyei 48-as párt jegyzője s a kerület választói nagy számban. A gyűlést Tamás János perlaki ügyvéd nyitotta meg s ugyancsak ő ismertette a gyűlés célját, majd indítványára kimondották párt megalakulását és annak elnökkévé Zakál Henrik csáktornyai ügyvédet választották. Társelnök lett Tamás János. Alelnökök: Czvetkovics Antal, Pruszátz Alajos és Verly Ernő. Jegyzők: dr. László Béla, dr. Schvartz Lajos és dr. Reményi Zoltán. Pénztárnok: dr. Viola Vilmos. Ezen kívül választották meg 52 tagú választmányt. A gyűlésen beszédekkel mondották Tamás János, Zakál Henrik, Filipich Lajos, Eitner Zsigmond, Hajdu Gyula és Czvetkovics Antal, utóbbi horvát nyelven. A gyűlés határozati javaslatot fogadott el a magyar nemzeti bank, az önálló vámterület és a magyar nemzeti hadsereg keresztül vitele, Muraköznek egyházi tekintetben Magyarországhoz való csatolása és a sajtó szabadság megvédése dolgában. A gyűlésből kifolyólag táviratilag üdvözöltek Kosuth Ferenc és Andrássy Gyula gróf minisztereket. Este 8 órakor társasvacsora volt a Zrinyi szálloda nagyertermében, melyen Tamás János a jelenlevő főispánra és vendégekre, Eitner Zsigmond a nemzet vezéreire, Udvardy Imre Zakál Henrikre, Tamás Jánosra és a Hazára, Hajdu Filipich Lajosra, mint a kerület képviselőjére és Filipich a kerület független választó polgárára mondottak felköszöntőket. Kossuth és Andrássy minisztereket Zakál Henrikhez, mint a csáktornyai 48-as párt elnökéhez intézett következő sürgönyökben köszönték meg az üdvözlést: »Megalakulásuk alkalmából küldött üdvözlésüket köszönöm, legmelegebben viszonozom. Kossuth.« »Melegen köszönöm meg rólam való szíves megemlékezésüket. Andrássy Gyula.«

— **Kinevezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Simon Lajos kir. tábla bíró a csáktornyai áll. tanítóképző-intézet igazgató tanácsába rendes taggá kinevezte.

— **Vizsgálatok.** A csáktornyai áll. tanítóképző-intézetben a hittani vizsgálatok folyó hó 12-én, az I. évfolyam osztály vizsgálatára 13-án, a II. évfolyam osztály vizsgálatára 14-én s a III. évfolyam osztály vizsgálatára 15-én lesz — A tanítóképesítő írásbeli vizsgálatai folyó hó 3, 4 és 5-én voltak, a szóbeli vizsgálatok pedig 18-án és az azt követő napokon tartatnak.

— **Jegyzőválasztás.** A Kele György elhalálozása folytán megüresedett katori főjegyzői állásra f. hó 1-én Hajdu Lajos ugyanottani adóügyi jegyzőt választották meg.

— **Jegyző helyettes.** Kotor nagyközségben megüresedett másodjegyzői állásra Brunner Gusztáv okl. jegyző rendeltetett ki helyettes jegyzőnek.

— **Halálozás.** Zdelár Antal f. hó 5-én 3 ó. életének 40-ik, boldog házasságának 9-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 6-án délután 5 órakor volt a drávaszentmihályi róm. kath. temetőben. Béke hamvaira!

— **Vizsgálati értesítés.** A helybeli al-főiskolák iparos-tanoniskolában a f. é. záróvizsgálatok jövő szombaton, azaz f. hó 15-én d. u. 5—7 óra között tartatnak meg. Melyre az érdeklődő t. közönséget ez úton is tisztelettel meghívja az igazgatóság.

— **Katonai utóállítások** minden hó 5-én Nagykanizsán a váróháza tanácstermében tartatnak. Ha e nap vasár- vagy ünnepnapra esnek, akkor az állandó sorozó bizottság másnap tartja meg a pótsorozást.

— **Kérelem.** Csáktornya nagyközség lakossága részéről többször hangzik fel panasz az éjjeli rossz világításért és azért, hogy sokszor nem világítanak egyes lámpák. Erre való tekintettel a nagyközség elöljárósága ezúton kéri fel a község lakosait, hogy mindazon esetekben legyenek neki jelentést, midőn valamely lámpa nem világít, megjelyezvén, vannak lámpák, egész éjjel világítanak s vannak, melyek csak éjfélig vannak bekapcsolva.

— **MILLIÓKRA TEHETŐ AZ A KÁR**, melyet a szőlőtermelő közönség évről—évre szenved az által, hogy szőlőjét a **lisztharmat (oidium)** ellen kellő időben meg nem védi. Mire a bajt észreveszi, az már ugy elharapódzott, hogy minden igyekezet csak a kár kibebizására, de nem megszüntetésére szolgál. Ezért is ne mulasztja el egy szőlősgazda sem szőlőjét májusban dr. **ASCHENBRANDT-féle RÉZ-KÉNPORRAL** legalább egyszer beporozni, úgy ha fel is lép másutt a lisztharmatjárvány, **nála kárt nem teheszen.** Amellett a rézkénporral a szőlő egy másik igen elterjedt, de sokak által még ma is félreismert betegsége az **anthraknózis ellen is mentesítjük a szőlőt**, már pedig ez a kártétel is rendszerint 5 és több százalékát viszi el a termésnek. Aki tehát mind a két betegség ellen egyszerre és **biztosan akar védekezni**, az legalább egyszer okvetlenül porozza be főkéit rézkénporral és tartson ezen kitűnő anyagból egy keveset készletben, hogy járvány esetén a por kéznél legyen. A rézkénporral szőlő kinézése mindig szebb, a **fürtök és vesszők érésén mindig gyorsabb**, mint azoké, amelyeket ezen porral nem kezelték.

— **Betörés.** Folyó hó elején éjjel Csáktornya három helyen is: ifj. Premez Miklós, Bernyák Károly és a Sztraha-féle üzletekbe betörték. A betörés körülményeiből következtetve egyazon egyén követhette el mind a három betörést s meglehetősen ügyességgel tanusított az efféle munkákban, mert mind múlt teljesen zajtalanul működött s a zárokat minden rongálás nélkül nyitotta fel s zárta be vissza. Kevés pénz vitt csak magával, a mit a kézi pénztárakban talált, s nevezetes, hogy pl. az egyik üzletben a csomagolva talált filléreséket nem vitte magával, hanem szét szórta. Különböző márnymában vannak a betörőnek.

— **A gyanú.** Gyurmann Bálint tótfalusi lakos feleségét följelentették, hogy már másodízben magzat elhajtást követett el s legutóbb is ez év máj. elején. Ez ügyben megejtették a hivatalos vizsgálatot, Gyurmannét ártatlannak találták, amennyiben május elején nem erőszakos magzatelhajtás, hanem egyszerű korai szülés történt.

— **A tűzrendészeti szabályrendelet betartása érdekében.** Minthogy a tűzsetekről beérkezett jelentések szerint óriási nagy az érték, amely a tűznek lesz martaleka és százan meg ezeken szenvednek helyrehozhatlan károkat, sőt sokan tönkre is mennek, minthogy a tűzveszélyt majd mindig gondatlanság idézi elő és ezeken és ezeken szenvednek ártatlanul egyesek vétkes gondatlansága miatt, a közeledő szénatakarítás s a melegebb, szárazabb időszakra való tekintettel az alispán felhívja a lakosságot, hogy mindenki tegye meg a leglekiismeretesebben a szükséges óvintézkedéseket és mindenki ügyeljen arra, hogy mások is megtegyék

azokat és amennyiben mulasztást vagy gondatlanságot észlelnek, azt a hatóságnak minden késedelem nélkül jelentésük be. A hatóság pedig állandóan a legéberebb őrököd-jék a felett, hogy a tűzrendészeti szabályok mindenben pontosan betartassanak s amennyiben hiányoktól tapasztal vagy mulasztásnak jön tudomására, azok megszüntetése, illetőleg megtorlása iránt haladéktalanul intézkedjék annál inkább is, mert a legkisebb késedelem is nagy veszélyek okozója lehet.

— **Népünnepély.** A csáktornyai önk. tűzoltó-egylet ma délután a városigetben népünnepélyt rendez. Kivonulás zenészővel a gözmalomtól délután 2 órakor. Este fényes tűzijáték. Belépti díj személyenként 40 fillér.

— **Olcso, diszes Vörösmarty Mihály.** Ép most jelent meg egy kötetben, művészi kivitelű képekkel díszítve Vörösmarty Mihály összes műveinek új kiadása, mely pompás alkalmas ünnepi ajándéknak szolgálhat a művelt magyar ifjak és leányok számára. Ez az új Vörösmarty-kiadás nagy körültekintéssel minden irányban megfelelő nyújt, mert: A pompás, diszes aranydíszítésű színes bekötés, melyet Vörösmarty sikerült dombor mellképe ékesít, asztaldíszül is alkalmazható teszi. Mint egy kötetes kiadás alkalmas a kezelésre és az ifjúság az iskolába is elviheti segédkönyvül. Alakja alkalmas arra, hogy forgathassuk és egyben kezünkben legyen a Szózat halhatatlan költeményeinek minden alkotása: költeményei, hőskölteményei, drámái, Shakespeare-fordításai. — A könyvet jó és szép papíron, igen tisztán, könnyen olvasható betűkkel nyomták. — A könyv ára igen csekély, mert Vörösmarty összes költői munkáinak foglalatja, az említett pompás kötésben összesen csak 5 koronába kerül. Kapható Strausz Sándor könyvkereskedésében Csáktornya.

— **Gyümölcsfeldolgozó-gépek kikölcsonzése.** A gyümölcsértékesítés előmozdítása céljából egyes oly községeknek, valamint egyleteknek és szövetkezeteknek, melyek a folyó évben nagyobb gyümölcsstermést várnak s azt friss állapotban kellő áron értékesíteni nem tudják, másrészt pedig anyagiilag nincsenek abban a helyzetben, — hogy gyümölcsfeldolgozó gépeket maguk beszerezhessenek, a földmivelési miniszter Simon-féle cidermalmokat és Mabile-féle almabor-sajtókat, valamint Ryder-amerikai vándor-aszalókat, nemkülönbön Györy-féle taligára szerelt szeszfűző készülékeket 3—6 heti használatra ingyen engedélyez, ha az eziránti kérvényeiket legkésőbb tolvó évi július hó 15-ig a földmivelésügyi miniszteriumba beleteszik. A kölcsönzött gépek szállítási költségeit az érdekeltek tartoznak viselni, továbbá a szeszfűző készülékeket borseprő és szőlőtörkölly lefőzésére használni nem szabad.

Köszönetnyilvánítás.

Megboldogult férjem elhunytá alkalmából kifejezett részvéteért, valamint mindazoknak, kik a temetésen megjelentek, ezúton mondom hálás köszönetet.

Csáktornya, 1907. június 9.

Özv. Zdelár Antalné.

Sve pošiljke se tiču zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me, urednika vu Csáktornya.

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora, kam se predplate i obzname pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obzname se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik:
LOPARITS R. JÓZSEF.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlastnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Navuki za juniuš mesec.

Zamišljeno gledimo na letošnju žetvu. Nekakva božja čudnovatost se mora dogoditi, da bi se i letošnje leto moglo za dobro govoriti. Bedasto protuletje, koje zaistinu niti nije bilo protuletje, je mrzlo bilo, kak zima, a zatem je na hitroma velika vrućina nastala. Zakešnjeno delo smo nekak mogli nadomestiti, ali zato zakešnjene setve jako siromaško izgledaju.

Vnogo jesenskih žetvah je bilo treba podorati, jer su tak hitvalne bite, da nije bilo vredno zemlju kvariti šnjimi. Med jesenskimi pšenicama njih ga vnogo, koje su krpaste, redke, drobne, žutkaste farbe. Pšenice koje nebi imale prigovora je malo vu orsagu.

Strašna vrućina je na hitroma vu lat- je natirala pšenicu. Tak ljetos nebude redka i takova pšenica, kojoj bude jako mala slama.

Sa jednom ričjom ljetos bude jako malo slame.

Med redkom sétvom se more i vnogo drača najti.

Jesenska hrž, poprilički ravno tak žalostno izgleda vun. kak pšenica.

Najviše je trpel jesenski ječmen na kojih mestah ga sejaju. A od repice se je po prilici polovica uništila.

Majuša meseca druga polovica je dobra bila, dosta deždja je opalo po celom orsagu. To je nekaj popravilo i setve, ali ne

vnogo, jer gde je uništena sétva, ta zabada- curi božji blagoslov.

Protuletne sétve, ako su dosta kesno došle vu zemlju dobro stojiju.

Kuruza se jako lepo kaže, morebiti da nas ova pomore iz nevolje.

Krma, kak je senokoša, paša se je na majuške deždje lepo omogla.

Ali lucerna i deteljica je zbog mišov na vnogo mestah uništena.

I trsje je vnogo kvara imalo vu zimi, vnogo je okah zmrzlo. Kak takaj i sadovje je počutilo jako zimu. Ali zato lepo tiraju tak trsi kak i sadovje, pa se na vnoгих mestah lepo kaže.

Cena žitka je vu majušu, dosta narasla. Ali kakov nam je to hasen, kada nemamo dosta za prodati.

Vezda je vreme za okapanje. Kuruzu krumpera, repu, duhana, graha je marljivo treba okopati. — Vu Bački napriliku jeden Herman zvani gazda čudnovato vnogo dobi iz svoje zemlje, jer kuruzu na ljetu 6—8 put okapa. Pri Hermanu na mekoti zemlje 30—32 metercntov kuruze zraste. Istina da je zemlja vu Bački, koja je glasovita, ali i tam se čudiju na toj velikoj plodnosti. Na paragi je sada treba, da zemlju podorjemo.

Tu je već i žetva repice. Ni je dobro to odvlačiti jer se jako prezreli, pak onda vun opadne seme.

Zelenu krmu je sveposvud moći kositi. To svigdar onda kosimo, kada je vu cvetu. Kada još ne cvete nam malo da ako ju

pokosimo, akopak već odcvete, onda je jako tvrda i neče ju marha jesti.

Deteljicu iz reda (plasta) moramo malo vu rosti spravljati, da joj listje ne izcuri. Na senokoši se takaj sada započne delo.

Vu ovim mesecu moremo sejati proso, mohara, belu muštaru za krmu cirka.

Marhu za napreći dobro držimo, da bude vu žetvi i jakosti. Na živine obrnimo sada veliku skrb, jer sada sveposvud mnogo veliku cenu ima živina, pak nam zato to jako lepo nosi hasna.

Vu goricaš sada je treba prebirati. One kite na kojih vidimo cvet nad 4— ili 5-tim listu odčeknimo. Okopajmo, vezimo. Proti peronospori moramo špricati. Gde se vidi melnata rosa tam sa zveplom prašimo.

Vu sadovnjaku čistimo drevje i od gusenica. Ako je suša, okopajmo okoli dreva i barem jedenput na tjeden dobro moramo polejati.

— Vu vrtu e treba plesti, zalezati okapati.

Sada rojiju čmelci. Pazimo na koše.

Politički pregled.

Orsačko spravišće je zakon od gazdov i od slugov prijelio i ovoga meseca 3-ga je razpravljalo već od 40 ljetošnjice okorune- nja našega Veličanstvenoga kralja Ferencz Józsefa I. Ovaj jubileum je sada vu zakon pretvoreni. Mnogo dobrotvornih i kulturnih činov se je sa tem jubileumom škopčilo.

Z A B A V A.

Tuga.

Ali gledam staro, ali gledam mlado,
Svaki ima srdce, veselo i mlad.

A moje mi leže, kako suho drvo,
Dost je težko stoji, pa trpi nekrivo.

Sunce ino mesec, svoje trake daje,
A moje srdačce turobno ostaje.

Da onda nebi zvezde sve doktori bili,
Još mojega srca nebi izvračili.

Daleko je gora, od ravnoga polja,
Još je naša ljubav obrh svega toga.

Puhni veter puhni od svih krajev sveta,
Dncsi srdci tugu, ar je prevelika.

Doklen te ne vidim, ništ ne srdcu momu,
A kad te zagledam, turobno je z tobu.

Do ve sam te ljubil, kak čude ružicu,
Sad bom te ostavil kako siroticu.

Ljubiteljem konjah.

Nijedno kučno živinče nevriedi pri arap- jih toliko, koliko konj. Konj je Beduincu njegov zadugar, prijatelj, ljubimac. a ne rob, kak pri nas. Beduin je najviše gizdav, po- lag svega svoga siromaštva, na svoj nepro- cienljivi konj, koj izhadja iz najplemenitije familije konjske a izraven iz božjih ruk, pak on zna okolo ognja sedečim, svoga ko- nja najliepšom legendom izvisavajući pripo- viedati, najliepša imena mu davati, jer konj je njegov najvierniji prijatelj, koj ga putem sprovadja svikam i u svako mesto. Beduin je coviek, koj vodi nomadni život, kak pri nas cigani, samo beduinski konji su posve nekaj drugo, nego su konji naših ciganah, ali i beduini drugčije svoje konje dvore ne- go naši cigani svoje. Beduin sa svojim i stranjskimi i putnici sedi u pustari okolo ognja i o svojem konju, koj mu je sve na svietu, pripovieda sledeća, tojest, govori — ovako:

Allah (Bog) je konja stvoril iz vietra baš onak, kak je Adama iz ilovače načinil. On je najme rekel jugu: »Ja hoću iz tebe jedan stvor načiniti, zgustni se! — Jug se je zgustnul i arkangel Gabriel je podal Al- lahu za jednu šaku toga zgustenoga juga,

i Allah je zformuluval iz njega ridje farbe konja, i kad je taj konj pred njim gotov stal, rekel je Allah: »Ja sam, te kakti arab- skoga konja stvoril, dal sem ti ridju farbu, a na lasi koje ti med očima vise, sam ti sreću priliepil. Tebe sam načinil tak, da ti nema para i ti češ moje neprijatelje pod tvojimi kopitami smrviti, a moje prijatelje češ na svojem hrbtu nositi i otduda će oni svoje molitve k meni pošiljati! Na tvojem vratu će bogatstvo stanovati. Ti češ biti sre- tan i prvak izmedju sve životinje ovoga svieta, jer ti poseduješ ljubav gospodinovu. Ti češ moći leteti bez krilah i pobiediti bez mača i bodeža! — Na to ga je pozname- nuval znamenjem sreće i dike — zviezdom na sredini čela!

Za Adamovo vreme je konj živel div- lje. Ismael, otac arapah, je prvi zajahal ko- nja, jer ga je Allah naučil konje k sebi zvati, na što su svi k njemu doskākali, a on si je onda izmed njih najliepše i naj- gizdaveše zezbral te ih je milil i pitomil.

Ali s vriemenom su Ismaelovi konji izgubili čistoću krvi, pak su se prevrgavali samo jedna jedina pasmina e ostala čista nju je Salamon sin Davidov čistu uzdržal.

Kada je kralj Salamon sa Kraljicom Sabom svoje vienčanje obslužaval, onda su

Tak pišeju novine, da sada vu petek, dojde na dnevni red orsačkoga spravišća i razpravljanje željezničarskih zakonov. Prilikom razpravljanja ovoga zakona, kak se vidi bude i više horvatskih ablegatov govori, koji bi radi, da bi željeznice vu Horvatskoj horvatske bile. Magjarska vlada to dopustiti nemože, jer su željeznice skupne i sa našimi žulji napravljene, pak niti nebi mogli željeznice ravnati, ako bi dva službeni jeziki bili.

Tuliko se je zelo vu zakon, da mora i horvatski znati on, — koj sa ljudmi ima posla,

Ministerpredsednik austrijske vlade Beck je prošle dane došel vu Budapeštu, gde je sa magjarskim ministerpredsednikom razpravljao o nagodbi. Pišeju novine da su niti sada ne došli blizu do pogodbe.

Austrijski izbori su minuli. Ali takov konglomeratum je i sada kak je bil i prije. Stem više, jerbo su sada tak zmešani i po narodnostih ablegati, da bude austrijska vlada po jejci plesala, kada bude kaj dala ovim na razpravu. Pišeju magjarske novine, da ovi zmešani ablegati, socialisti, popovski ablegati, nemci, čehi, štajerci i Bog zna kakvi sve budu vu tem složni, da budu magjarske ravno tak grizli, kak i prije.

*

Vu orsačkim spravišću je Mezössy Béla poljodetskog ministarstva državni tajnik — prošloga petka držal govor i to jako znameniti. Prilikom toga je pokazal više spisov socialističkih i dokazal je da je veliko preselivanje vu Ameriku samo socialismom moći zahvaliti. Zakon od gazde i od sluge samo to hoće, da narod nazad obljudi zemlju i da se šnjom bavi. Pokazal je kak strašno pišeju socialističke novine. — Hoćeju zsslepiti naroda. Tak sada pišeju proti novomu zakonu. A to je jedna istina, da se zakon nestvara za dobre nego za grešne. Dakle koj neprekrsi zakona nebude imal šnjim posla.

Im je to celomu orsagu kvar, da ravno onda netko stupi vu štrajk, kada je najviše dela i kada bi žito lahko vuni sprhnelo. Tak bi radi socialisti naroda obogatili.

KAJ JE NOVOGA?

— **Strašna žena.** Vu Franzfeldu je jedna nemkinja strašno ubojstvo načinila. Vdovica Knezil se je zvala i sa zanjkom je zagutila svoju kćer i kćerino dete jer je kći hotela nazad iti k svojemu mužu. Vdovica je vu noći zagutila nesrećnu kćer a detetovu glavu je tak dugo k steni tukla dok je preminulo. Vu jutro kada su žandari došli je na nahizje hotela skoćiti, da se obesi, ali su joj to preprečili i tak bude trpela za svoj greh.

— **Parceliranje.** Grof Festetich Tazsiló svoje tri marofe i to Vasvár, Ollád i Hodász proda, malim gazdom kak veliku tablu tko hoće. Prodanje ministerium poljodstva ravna, a tko hoće kupiti naj se obrne na Barabás Istvana vu Vasvár.

— **Španjolski princ.** Dugo su čekali španjolci da njim mlada kraljica porodi orinca. Već već je nemir bil zbog toga, jer doktori su skorom na dva meseca prije povedali terminuš, kak je za istinu bil. Već su mislili, da bude nemir vu orsagu, kada je mlada kraljica porodila princa. Sigurno, da je velika radost bila vu celoj Španjolskoj, kada su stuki zahrumeli i stojedenput naznačili, da se je princ narodil. Sam mladi kralj je jako vesel, a kraljica je jako lahko porodila dete. Ona ga sama hoće gojiti sa svojim mlekom.

Kum mladoga princa bude X. Pius papa. Na krtitke su svi vladari poslali svoje poslanike, koji dare daju prek mladomu princu.

Ime bude novorodjenoga princa Alfonz kak mu je i otcu to ime.

— **Rabijatni tati.** Pred berlinskim sudom bili su ove dane dvanajst tati obudjeni na nekoliko tjedna zatvora. Vodja latske bande je štel skoćiti preko zidne graje, tak i drugi svi. S teškom mukom su je polovili. Sudec je videl da se tati i posle takodjer buniti očeju, odredil je, da se dvor gde je puno naroda bilo, — med njimi tatah priatelji, koji je očeju osloboditi, izprazni, a tate pak dal odpelati vu njihov zatvor (rešt.)

— **Vtunjeno selo.** — Vu Bosniji je strašni konec postigel jedno tursko selo. Ne daleko od Krivaj vode se je jeden brežuljek vtunuti počel. Na tem brežuljku je po priliki 30 hižah bilo, koje su za nekojih vur čisto zginule iz zemlje čista su vtunule. Ljudi koji su vu hižah bili su se oslobodili, jer su taki kak je počelo vtunuti odbežali. Može biti da je vulkan na onom mestu i da bude vun vdrl za malo vreme.

— **Socialiști.** Vu Aradu je tajnik težačkog društva, jeden socialisti vkral sve peneze iz društvene kasse i pobegal. — A vu najzadnje vreme pak su vu Nagyszalontu vkrali socialistički vodje peneze cipelarskoga društva. Dobro si je premisliti, jeli je vredno anda takove ljudi poslušati.

— **Iz Amerike.** Velika nesreća se je pripetila vu jednoj amerikanskoj rudi. Vu Felardenu vu kufernatnoj rudi je ogenj vudril, zbog toga se je ruda srušila i 107 ljudi (rudarov) pod se pokopala. Ogenj još traja. Do sada su 25 mrtvih telah vun zeli. 17 težakov se je oslobodilo iz ognja.

— **Venčanje.** Szieger Tobiasš pošterski podčinovnik denes drži venčanje sa Zimitz Julskom vu Nagykanizsi.

— **Nova notarijušija.** Kak znamo, drávacsánjsku notarijušiju su na dvoje razdelili i podžupan je najprvije vu Nagyfalú del mestu za novu notarijušiju. To su apelirale nekoje občine i varmegijsko spravišće je tak odredilo, da bude nove notarijušije mesto vu Drávavárhelyu postavljeno. Proti tomu su opet apelirale Nagyfalú, Tótfalu i Zrinýifalu občine, te je sada minister znutrašnjih poslov odredil, da bude stanovište notarijušije Nagyfalú.

— **Šibice vu detećjih rukah.** Prošloga meseca se je zažgala pri Bratkó Janošu vu Bányahegyü parma i zgorela je sa hižom kocom, 2 drugim zidinami, ves celg, jedna svinja sa 6 prasci. Ali od ovoga ognja su zgorela dvehju susedov hiže i druge zidine. Škvorc Jánošu i Kurmics Józsefu je sve zgorelo. To je najžalostneše da niti jednoga gazde imanje nije bilo assekulerano. Ognja je Bratkó Istvana György zvani 7 ljet star

mu se došli i arapi pokloniti, a prije nego su zatim od njega se razišli, rekli su mu: »Prorok, naša zemlja je daleko od ovuda i naše zalihe ponestaje. Ti si veliki i znameniti kralj, daj nam zalihu, da moremo odputovati.»

Na to je Salamon zapovedal iz svoje kraljevske štale najliepšega pastuha Ismaelove pasmine van spelati te je rekel:

»Evo zalihe, koju vam na put prikazujem. Ako zagladnete, naberite drva, načinite ognja, posadite na ovog konja najboljeg jašca te ga oboružajte sulicom. Komaj da drva naberete i ognja naložite, već će tu biti iz lova najfinijom divljačinom.

Sada idite s Bogom i njegova ruka neka vas čuva!

Muževi iz pokolenja Azad su tak učinili i od sad im u lovu niti zebra, niti noj niti gazella nije mogla vuđiti.

Oni su toga pastuha imenovali »Zad-el rakeb» (po horvatski: zaliha jahačar) i od njega je nastala ona pasmina arabskih konjah, koja je po celom svietu na glasu. I prorokov konj je bil od iste pasmine. Arabi su muhamedanske viere, a njihov prorok je Muhamed.

Arabi su na konjih putujući narod. Oni su kak pri nas cigani, samo što se pri

nas cigani na kolih voze, beduini pako na svojih araberih jašu, za koje bi njim i naši grofi i knezi mogli biti jalni. Arabi živu od robljenja i rata, oni su bili prorokovi soldati, kojimi je on »Islamu» celi sviet preobladati hotel i zato im je u koranu prepovedal, njihovoga plemenitoga konja »gauru» t. j. inoviercu prodati i to pod smrtnom kaštigom Ne jednom mestu u koranu gde je o konjih govor, stoji pisano: »Allah je rekel, konj bude ljubimac svih mojih slugov, a zdvojnost svih onih, koji moje zapoviedi neslušaju, a na njegov hrbet ću ja samo one muževe postaviti, koji mi se klanjaju!» — Gde je goder u koranu govor u konju, a to je na mnogo miestih korana, svigde ga imenuje: »Imetak.» Toliko muhamedansko sveto pismo drži do konja.

Na ov način svetim pismom i Allahovimi zakoni zastičeni konj arabski, je i najplemenitiji svoje vrsti postal. Ljubljen po svom gospodaru i celjoj obitelji, postal je kotrig familije, koj šnjom dieli veselje i žalost, dobro i zlo. Em je pri arabih nadgubitkom konja veća žalost, nego nadgubitkom člana iz obitelji. Ako se iz krvave bitke povrne u šator sam, konj bez jahača, to nastane med obitelji nieka žalost, ali odviše se suze netoče, jer sin skoći, ili brat na

konja i odleti kak strela u bitku te se fanti za padnutoga. Ali drugčije je, ako beduin dojde k šatoru bez konja.

Arabskih konjah pasminah ima puno kak i pri nas pasminah naših konjah, ali najplemenitije ipak posieduje arabska korenika »Khadam,» »Kochhlami,» (ove familije imadu po pripovedanju, tobož izraven u prvoročke pasmine konje). Oni se zadržavaju većinom u »Redschad,» u nutarnjoj arabiji a neputuju nikada daleko iz jednog miesta na drugo.

Sada si vi, tako ljubitelji kako mučitelji konjah pri nas, evo ovo dobro, tri krat pročitajte, zapametite i obdržavajte:

Anda: Arabi odgajivaju svoje konje kak i svoju diecu, jer arab ima svoga konja baš tak rado, kak i svoje diete. Sedam godinah traje odgajivanje konja. Najvećom pomnjom ga privuća gazda na razne potežkoče, ali nikada nebude bićom udareno; lahke žvale budu vatom omotane, da ga u ustah netiskaju, a najprije ga jašu dieca, dok se priuču. Tekar u četvrtoj godini dobi lahko sedlo, a zadržava se podjedno u blizini šatora svoga gospodara, gde ga podjedno mile i dragaju, sad gospodar sad 2:na, sad dečeci, onda opet dievojčice, tak iz familije kak iz susedstva. Svaki mu pruži kakovu slaš-

sin zročil. Vu parmi je zažgal slamu a kada je ova gorela je odbežal. Kada su spazili ognja, su već ne mogli pogasiti. Ljudi pazite na šibice, vučite decu od kraja naj se nedotekajte šibice.

— **Obitelj**, koja po glavi hoda. 1-ga aprila ove godine došla je k pariškom policajstvu jedna žena po imenu Blezotti, te mu se potuzila, da kad vu svoj stan prostopu, preslijena je po rukami i po glavi iti. Policaj je odmah poslao jedan defektiv vu njezinu stan, i da se opita kod susedah kaj je istina o toj stvari. Su.edi su pripovedali da je Blezotti abnormalna žena i da ima već takvih navadah. Pozvali su onda sina da ga opitaju zaradi majke, na to je on rekul da on i njegov stric takaj po glavi i rukami hodi po sobi. Zvali su i strica, on takodjer tak govoril, kak Blezotti i njegov sin. Policaji su htjeli videti, kak stoji ta stvar, sve tri su odpelali vu njihov stan. Da su nutri stali vu stan svi tri su odmah na rukami postali i tak su se smicalo po podu. Na pitanje, zakaj delaju, rekli su da nemreju predržati nagonu, koja je vleče k zomlji, kak stupiju vu stan. Policaj je odredil, da se stan dobro mora paziti, a cela obitelj nek se odseli dalje.

— **Debela žena**. Vu Chicagi je umrla Mr. Viliam Maurer, koja nije težila više kak 520 funti. Njezin muž je malo suheši bil, ali zato je on nosil 350 funtah Sedem, let nije išel iz hiže van svojom ženom, jer nije mogla kroz vrata iti. Da je vumrla, morali su stenu zrušiti, da su mogli njezinu telo, koje su 10 jaki muži nosili — van zeti.

— **Policija strelila** grofa. Vu San Francisku je policija strelila jednoga grofa, po imenu Ottona Waldsteina. Prije dve godine bil je isti grof vu Pragi i ženil ie jednoga činovnika cerku. Žena mu nije bila verna to ga je tak raztužilo, da odisel vu svet. Sastanil se je vu San Francisku. Prošloga pondeljka išel je grof na šetnju iz grada van, i tu ga strelila policija. Zamenuli su ga sa nekovim lopovom, kojega su već dugo vreme iskali. Grof se je branil, i vu tem su ga strelili.

čicu ili šaku zobi ili komad osolenoga kruha; svaki ga pogladi, potrebe, rukom po hrbtu, a nitko nikada neudari ili dapače u truh nevrtno, kak sam to jednoč jednoga slugu kod nas imal prilike videti. Jeli anda čudo, da je takav, da arab veli o njem: »On je prvi u bitki pred neprijateljom, prvi kod pobiede i robljenja, ali i prvi vani iz pogibelji a najprvi od prvih kod progánjanja neprijatelja!»

I danas arab uslied prepovedi korana, neproda svoju kobilu stranjskomu, izvan kakovu manje vriednu ili falngastu, koju, najme falngu samo njegovo viešto oko odkrije, jer arab je najbolji poznavalac konjah na celoj zemlji.

Kroz to, što arabski konj uvijek sa svojim gospodarom i njegovom obitelji boravi te ovi šnjim uvijek ljubezno postupaju, je do toga došel, da se o njem u obće negotovori kakti o kakovom živinčetu već se veli: »Nereci, da je to moj konj već reći, da je to moj sin! On hitrije bieži, nego bura i hitrije, nego pogled oka po pustari! On je čist kak zlato, njegovo oko je tak bistvo, da u tmni vidi las. On u biegu dostigne gazellu a orlu u visine dovikuje: ja tak hitro biežim kak ti letiš! Ako začuje veseli glas divojkah, tak zahrže od veselja i kad u bo-

— **Zamuž je** hotela iti. Strner Marica iz Belice je jako bila rada zamuž išla, ali zabadao je čekala nije došel taj pravi, koj bi joj želju spunil. Zbog toga je onda Marica iškala jednu ženu, koja bi joj muža spravila. Ovu ženu je vu Zalaujvaru (Pribislavec) našla vu osobi Marinovics Marije. Ova žena je radostno primila prošnju Marice osobito kada joj je ova 27 korun kapore dala. Marica je čekala, ali ni se večkala. Marinovics Marija je med tem samo obećovala i svigdar gde opravu gde melu ili penzeze izfendilala iz Marice. Nazadoje se je i Marici dosta vidlo, ona se neće duže na nos dati voditi, pak je zato prijavila sudu onu ženu koja joj je muža obećala, ali njoj ga nije dala.

— **Imenuvanje** Minister školskih poslov je Grau Géza namestnog učitelja vu Csáktornyi vu preparandijskoj maloj skoli za redovitog učitelja imenoval.

— **Boj sa policaji**. Ne svakdašnji dogodjaj se je pripetil prošlu nedelju vu jednoj krčmi vu Szegedu. Faragó Mátyás, Rác Mihály, Rác János i Dóci Mihály dečki su se zabavljali i kričali su vu krčmi već i onda, kada bi po pol noći ob jedni vuri moral krému zaprti krčmar. Na to su došli nutri Gedó András i Mészáros Pál redari i pozvali su goste, da naj otidu jer je minula jedna vura. Na to su ovi grubijanski rekli, da njim nitko nezapoveda. Zato su redari hoteli zapisati imena nepokornih. Ali na to su se dečki na policaje hitili, zeli su ujm čake i sablje i jako je zbulali. Dva dečki su sa sabljami i čakami otišli. Proti finim gostom teče iztraga.

— **Strela**. Majaša 26-ga na večer je veliki viher bil skorom po celim Medjimurja Letale su strele i na mnogih mestah je i doli vudrilo. Jedna strela je na Belici vudrila na marotu vu jeden kotec koj se je vu noći ob pol 10 vuri zažgal. — Kvar je 1050 korun.

— **Željeznički tat**. Vu Kecskemétu na banhofu je iz magazina višeputa zginovalo gde jedna cela paketa gde nekaj drugu takvoga i zajednim su doše tužbe, da ne-

komu nekaj fali, zbog česa je željeznica — mnogo morala plaćati za kvar. Pak zato su sada strogo pazili gdo je tat, da ga primeju. Prošle jedne noći su ga i prijeli. Jeden kućiš je bil to, Kállay János se je zval i valtuval je da je već jedno i pol let navek kral i delal si mali gšeft. Tak je načinil tabinu, da se je po vozi iz krova pustil doli vu magazin.

— **Svilogojstvo**. Jesu gazdi koji prečiju, da oni koji svičce imaju nemoreju brati na njihovim drevi listje. Svaki gazda more dati listje, ako mu se kvar nedela. Koj gazda neda i prijavljen je to strogo — kaštigan. Jal i nazloba je to, ako nedaja onomu brati listje, koj jim kvara nedela, pak su zato takvi jalni vredni kaštige.

— **Bez srca otec**. Vu Rozsnyó varašu je ne zdavnja kotarski sud odsudil Lubi Jakoba iz Dobsine na 20 korun strofa zbog da je nekoga oranil. Lubi je ne mogel platiti pak su ga zbog toga odsudili na rest. Zbog toga se je Lubi tak razlutil, da je doma svoje troje dece sa sekirom tak zasekel a zatem pak je sa šošarskim nožom sam sebe izpkal. Deca teško da bi ostala, ali Lubi nije jako oranjen. Več su ga odeg-nali vu rest. Lubi je bez srca človek bil; pred šest ljetni je zaklal svoje jedno pol ljeta staro dete, zato jer se je plakalo. I to tak ga je zaklal, da ga je k steni hitil, kaj se mu je glava razpočila. Zato je četiri ljeta sedel vu restu.

— **Pučka skupština**. Prošlu nedelju je vu Csáktornya velika skupština bila i utemeljiva se je je neodvisna Kossuthova stranka. Na ovoj skupštini je bil nazočen i Batthány Pál grof premuškomus iz Zalaegerszega Eitner Zsigmond i Filipich Lajos ablegati. — Za predsednika stranke su izabrali Zakál Henrika. Na skupštini su govore držali Tamás János, dr. i Zakál Henrik; nadalje Filipich i Eitner ablegati, a zatem Cvetkovics Antal po megjimurskim jeziku je razložil narodu da kaj hoče skupština. Na večer je skupna večerja bila.

— **Službene vure**. Vu csáktornya-iskim poreznim uredu se od juniusa 1-ga do oktobra 15 ga službene vure držiju podjednim vu jutro od 7. po poldan do jedne vure. Penezni posli se moreju rešiti od 8 do 12 vure.

— **KOLENDAR**. Junius 10. Pondeljek, Margareta kraljica. — 11. Tork, Barnabaš apostol. — 12. Sreda, Ivan zlatousti. — 13. Četvrtak, Antun paduvanski. — 14. Petak, Bazil prizn. — 15. Subota, Vida mučenik. — 16. Nedelja, Ferenc Reg. — Evangelium ove nedelje je, kada je množina ljudstva na Jezusa nahrupila. — Mladi mesec bude 11-ga tojest vu tork ob 12 vuri 50 minuti vu jutro — Vreme bude deždovno.

Gabona árak. — Cienna žitka

mmázsa	1 m.-cent,	kor. fill.
Buza	psenica	1.600--
Rozs	Hrž	13 00 --
Arpa	Ječmen	13 00 --
Zab	Zob	14 00 --
Kukoricza uj	Kuruza nova	12.20 --
Fehér bab uj	Grah beli	16 00 --
Sárga bab	„ žuti	12 00 --
Vegyes bab	„ zmješan	12.00 --
Kendermag	Konopljeno seme	20 00 --
Lenmag	Len	20 00 --
Tökmag	Koščice	18.00 --
Bükköny	Grahorka	12 00 --

ju okolo njega krugle fuckaju, onda mu se od veselja srdce šri iz ženskih rukah prima mlodare, a neprijatelja lupi kopitom u lice. Njemu je sve jedno, bilo nebo čisto ili bura uzdignutom prašinom zastre sunce, jer je to plemeniti konj, koj biesnilo bure prezire. Na ovoj zemlji već nema drugoga, koj bi njemu par bil. Lahko, kak lastavica bieži napred; a tako je lahak, da bi mogel na prsih tvoje zaručnice plesati, bez da bi joj nepriličan bil. Njegov korak je tak voljki, da bi ti mogel na njem sedeci u najhitrijem biegu punu šalicu kave popiti a da nebi niti kaplje prelejal. On sve razme, kak svaki sin Adama, samo mu moč govora fali.»

Ovo je »Zad-el-rakeb iz pasmine Koclhlami.

Ovako govori, ovako ljubi beduin svoga arabskoga konja, a zato su i ovi konji prvi na svietu. Dakako, da je ktomu potrebnna i pasmina Koclhlami, ali i naše pasmine konji dobro znadu, tko ga ljubi i znjim liepo baratče, pak je i prema tomu svojemu ljubitelju ves odan, dočim je svojemu mučitelju odporan. To zna svaki, koj ima konja iz vlastitog izkustva

Em kollay.

2172/ik. 907. Árverési hirdetés.

A csáktornyai kir. járásbírósg mint tkvi. hatóság közhiré teszi, hogy Brodnyák Antal stridói lakos végrehajthatónak Szagai Mátyásné szül. Nagel Juliánna szelscsáki lakos végrehajtást szenvedő elleni 11 kor. 90 fill. s járulékaí iránti végrehajtási ügyében az árverést az 1881. évi LX-t-cz. 177 §. a és 144 és 146 §§-a alapján elrendelte, minek folytán a nagykanizsai kir. Törvényszék és a csáktornyai kir. járásbírósg területén fekvő a stridói 16 számú telekkönyvben 71 hrz. szám alatti ingatlannak végrehajtást szenvedő nevén álló része 2581 kor. becsárban és az u. azon telekkönyvben 77 hrz. szám alatt foglalt ingatlan egészben az 1881 évi LX. t-cz. 156 §-a értelmében 92 kor. becsárban végrehajthatónak 11 kor. 90 fill. hátralékos tőke, és ezuttal 8 kor. 20 fillérben megállapított költségekből álló követelése kielégítése végett Stridó községhezánál 1907. évi június hó 28-ik napjának d. e. 10 órákor

Dr. Hidvégi Miksa ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni és pedig 268 kor. 10 f. 9 kor. 20 fill.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben még pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedéséül számítandó 15 nap alatt, a másodikat ugyanattól 45 nap alatt a harmadikat ugyanattól 75 nap alatt az árverés napjától számítandó 5 %-os kamattal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módzatok szerint lefizetni

Ezen hirdetésnek kibocsájtásával egyidejűleg megállapított, árverési feltételek a hivatalos órák alatt a csáktornyai kir. járásbírósg telekkönyvi osztályánál és a stridói községhezánál megtekinthetők.

Csáktornyan, 1907. márc. 14. 991

A szőlő peronoszporája ellen való védekezéshez általánosan elismert legjobb és ma egyuttal a legolcsóbb anyag a Dr. ASCHENBRANDT-féle Bördői-Por.

Ára Budapesten: 50 kilogrammos zsákokban á klg. 82 fill. 10 és 5 klg.-mos zsákokban 86 fill., valamint 2 kilogrammos dobozokban á klg. 87 fill.

Használata olcsó és biztos, előállítás gyors, a levélhez a legjobban tapad, a permetezés sohasem dugítja.

A magyar óvári m. kir. gazdasági akadémia növénylettani állomása kísérletének fényes eredménye, számos magyar gazda bizonyítványa bárkinek díjtalanul megküldetik.

A bördői por ezenkívül kitűnő eredménytel használható a burgonyavész ellen, gyümölcsfák permetezésére és baromfióvak fertőtlenítésére.

Megrendeléseket elfogad és ismertető-füzetet díjmentesen küld a

Magy. Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

A por kapható és megrendelhető; TÓDÓ! utódánál, CSÁKTORNYA.

A szőlő betegsége ellen Dr. ASCHENBRANDT-féle Rézkénpor.

Ára Budapesten: 50 kilogrammos zsákokban á klg. 50 fill. 10 és 5 klg.-mos zsákokban 54 fill. valamint 2 klg.-mos dobozokban á klg.-kint 55 fill. Használata olcsóbb mint a kénpor, mert kevesebb kell belőle; biztosabb mert a lombhoz tapad, a szél le nem fújja.

A szőlő éretését siettetli, a termés minőségét javítja!

A rézkénpor egyuttal a peronospora ellen is mentesíti a szőlőt, s így rézkénporozás után az első esetleg a harmadik permetezés elmaradhat. Ez pedig lényeges költségmegtakarítás!

Számos magyar gazda bizonyítványa kívánatra megküldetik. Megrendeléseket elfogad a

Magy. Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

A por kapható és megrendelhető:

Todor R. utódánál Csáktornya.

Necsak olvasni

hanem megis kell kísérni BERGMANN és TÁRSA, Dresden és Tetschen a/E régen bevált, gyógyító hatású

Steckenpferd lilium-tej-szappanát

azelott Bergmann-féle liliumtejszappant (jegy: 2 Bergmänner) hogy szeplőkötölment, fehér arcot, valamint gyengéd arcszint nyerünk.

Darabja 80 fillér-ért kapható: Stráhia Testvérek-nél Csáktornya. 971 37-50

Védjegy: „Horgony” A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller... egy régi és bizonyított készítmény, mely már több mint 27 év óta legjobb fájdalomcsillapító és szűkítő készítménynek számít és megkülönböztető jellegű, bedörögéses bőrgyógyászati... Figyelmeztetés. Számos károsítványok miatt... Dr. Richter gyógyszerüzem az „Arany oroszlános” Prágában. Elisenbethstrasse 5 neu. Mindennapi asztalétele.

Árverési hirdetés.

Muraszilvág község részéről közhirre tétetik, hogy a község tulajdonát képező

vadászati jog

1907. évi augusztus hó 1-én kezdődő 6 egymásután következő évre Mura szilvág községbíróházánál 1907. évi június hó 29. napjának délutáni 2 órákor nyilvános árverés útján haszonbérbe adatik. Muraszilvág, 1907. évi június hó 3-án.

MEDVED LAJOS körjegyző. SZLÁMEK ISTVAN bíró.

Árverési hirdetés.

ferenczfalva-Mikófa község részéről közhirre tétetik, hogy a község tulajdonát képező

vadászati jog

1907. évi augusztus hó 1-én kezdődő 6 egymásután következő évre ferenczfalva-Mikófa községbíróházánál 1907. évi június hó 30 napjának délutáni 2 órákor nyilvános árverés útján haszonbérbe adatik. Ferenczfalva-Mikófa, 1907. június hó 3-án.

MEDVED LAJOS körjegyző. CZEROVETZ TAMÁS bíró

AGRARIA

MAGYAR GÉPFORGALMI RÉSZV. TÁRS.

Benzinmotorok

Benzincséplők

Malomberendezések stb.

Kérjen minden gazda

árjegyzéket

Levélczím: 872 22—52

„AGRARIA“ Budapest, Vác-út 2.

Ne higgye el, hanem győződjék meg róla.

hogy van cég, ahol hihetetlenül olcsón, (értsd nem a minőség rovására olcsón) vásárolhat és zárolhat: Első minőségű, selyemszítaszövetet, keveretlen tiszta gépkenő olajat, henger és kenő olajat eredeti „Uzzó“ kocsikenőcsőt, surlódásmentesítő tömítőanyagokat, szerelvényeket, malomszerszámokat, vasrészeket, eszközöket, modern közlőműveket, szijakat.

Ez a cég:

SCHVARGZ JÓZSEF

és Társa,

műszaki iroda és raktár. —

Gépszij-gyár.

BUDAPEST, V., Váci-körút 26.

864 20—52

STRAUSZ SÁNDOR

könyv-, zenemű- és papírkereskedése, könyvnyomdája, könyvkötészete

Csáktornya.

Nagy raktár

író- és rajzszerkek, irodai felszerelések és üzleti-könyvekből.

Bármily irodalmi termék, díszmű, folyóirat, szaklap, megrendelhető eredeti áron

Nagy zenemű raktár.

Bármilyenü és terjedelmü

nyomtatvány

gyorsan, pontosan és jutányosan készítettik.

Könyvkötészeti

munkák a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig.

Írógépkellékek. — Diszes levélpapírok.